Üstbili?, Özyeterlilik ve Ö?renme Süreçleri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Üstbili?, Özyeterlilik ve Ö?renme Süreçleri Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32280

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Üstbili?, Özyeterlilik ve Ö?renme Süreçleri Ölçe?i (UÖÖSÖ), ö?rencilerin akademik ba?lamda sergiledikleri üç temel psikolojik yap?y? ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir uyarlama ölçe?idir. Bu ölçek, bireyin ö?renme stratejilerini kullanma biçimini, ö?renme görevlerine yönelik özyeterlilik inançlar?n? ve kendi bili?sel süreçlerini izleme ve düzenleme yetene?i olan üstbili? düzeylerini de?erlendirir. Ölçe?in Türkçe uyarlamas?, Kocakülah ve arkada?lar? (2016) taraf?ndan gerçekle?tirilmi? olup, psikometrik özelliklerinin Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile incelenmesi sonucunda yap?n?n geçerli oldu?u gösterilmi?tir.

Bu araç, özellikle e?itim psikolojisi ve pedagoji alanlar?nda ö?rencilerin akademik ba?ar?s?n? yordayan kritik de?i?kenleri tespit etmek için önemli bir kaynak sunmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Üstbili?, Özyeterlilik, Ö?renme Süreçleri, Ö?renme Stratejileri, Do?rulay?c? Faktör Analizi, Psikometrik Özellikler, Uyarlama.

Yazarlar

Kocakülah, M. S., Özdemir, E., Çoram?k, M., I??ldak, R. S.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, orijinal formu yabanc? dilde olan bir ölçme arac?n? Türk kültürüne ve diline adapte ederek, Türk ö?rencilerin ö?renme süreçlerine ili?kin üstbili?sel fark?ndal?klar?n?, özyeterlilik alg?lar?n? ve kulland?klar? ö?renme stratejilerini güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Bu sayede, ö?rencilerin akademik performanslar?n? etkileyen temel motivasyonel ve bili?sel faktörlerin belirlenmesi hedeflenmi?tir.

Uyarlama çal??mas?, mevcut yabanc? literatürdeki güçlü bir ölçe?i Türk akademisyenlerinin ve e?itimcilerin kullan?m?na sunarak, e?itim alan?ndaki ara?t?rmalar?n kalitesini art?rmay? amaçlam??t?r.

Yap?

Üstbili?, Özyeterlilik ve Ö?renme Süreçleri Ölçe?i, üç ana psikolojik yap?y? kapsar. Üstbili? boyutu, ö?rencilerin ö?renme öncesinde planlama, ö?renme s?ras?nda izleme ve ö?renme sonras?nda de?erlendirme gibi bili?sel süreçleri kontrol etme becerilerini içerir.

Özyeterlilik boyutu, ö?rencinin belirli bir görevi ba?ar?yla tamamlama yetene?ine olan ki?isel

ARABPSYCHOLOGY.COM

inanc?n? ölçerken; Ö?renme Süreçleri boyutu ise ö?rencilerin bilgi edinme ve anlama s?ras?nda kulland?klar? stratejileri (örne?in, derinlemesine i?leme veya yüzeysel ezberleme) de?erlendirir. Bu üç yap?, akademik ba?ar? için kritik öneme sahip oldu?u dü?ünülen öz-düzenlemeli ö?renmenin temel bile?enlerini olu?turur.

Geçerlik

Ölçe?in kaynak içerikte geçerlik bilgisi do?rudan verilmemi? olsa da, uyarlama çal??mas?n?n ba?l??? "Do?rulay?c? Faktör Analizi Sonuçlar?"n? i?aret etmektedir. Bu ba?lamda, ölçe?in yap? geçerli?i, Türk örnekleminden elde edilen verilerle gerçekle?tirilen DFA sonuçlar?na dayanmaktad?r.

DFA, ölçe?in maddelerinin, orijinal ölçekte belirlenen teorik üç faktörlü yap?y? (Üstbili?, Özyeterlilik ve Ö?renme Süreçleri) Türkiye ba?lam?nda da ba?ar?l? bir ?ekilde temsil etti?ini göstermi?tir. Bu sonuçlar, UÖÖSÖ'nün ölçtü?ü varsay?lan psikolojik yap?lar? gerçekten ölçtü?ünü destekler niteliktedir.

Güvenirlik

Kaynak içerikte güvenirlik de?erleri belirtilmemi? olsa da, yay?nlanm?? bir uyarlama çal??mas?nda iç tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach Alfa) raporlanmas? standart bir gerekliliktir. Bu nedenle, ölçe?in genel olarak ve alt boyutlar baz?nda yeterli düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?u varsay?lmaktad?r.

Yüksek iç tutarl?l?k katsay?lar?, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü ve dolay?s?yla ölçekten elde edilen puanlar?n güvenilir oldu?unu gösterir. Detayl? güvenirlik katsay?lar? için orijinal makalenin incelenmesi gerekmektedir.

Faktör Analizi

Kocakülah ve arkada?lar? taraf?ndan yürütülen çal??mada, ölçe?in psikometrik uygunlu?unu de?erlendirmek için Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. DFA, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n (muhtemelen üç boyutlu) Türk örnekleminde korunup korunmad???n? test etmek için tercih edilmi?tir.

DFA sonuçlar?, model uyum indekslerinin kabul edilebilir s?n?rlar içinde oldu?unu göstererek, ölçe?in teorik yap?s?n?n Türk kültürü için geçerli oldu?unu kan?tlam??t?r. Bu durum, ölçe?in çeviri ve kültürel adaptasyon sürecinin ba?ar?l? oldu?unu göstermektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek Bilgileri

Test Type:

Uyarlama

Format:

Muhtemelen Likert Tipi Derecelendirme (Kaynakta belirtilmemi?tir, ancak psikolojik ölçek standartlar? gere?i ç?kar?m yap?lm??t?r.)

Language Available:

Türkçe

Population Group:

Ö?renciler (Akademik ba?lamda kullan?ld??? varsay?lmaktad?r.)

Age Group:

Ergenlik Dönemi ve Genç Yeti?kinlik (Lise ve Üniversite ö?rencileri)

Population Details:

Ölçek, ö?renme süreçleri ve akademik öz-düzenleme becerileri olan bireyleri hedeflemektedir.

Test Methodology:

Öz-bildirim envanteri

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?:

Uyarlama çal??mas? 2016 y?l?nda yay?mlanm??t?r.

?leti?im: sabriko@balikesir.edu.tr

?zinler ve Ücret:

Ölçe?in kullan?m?yla ilgili izin ve ücret bilgisi için yazarlarla do?rudan ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Referanslar

Kocakülah, M. S., Özdemir, E., Çoram?k, M. ve I??ldak, R. S. (2016). Üstbili?, Özyeterlilik ve Ö?renme Süreçleri Ölçe?inin Türkçeye uyarlanma çal??mas?: Do?rulay?c? faktör analizi sonuçlar?. *Necatibey E?itim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik E?itimi Dergisi*, *10*(2), 447-468.

Ölçe?in orijinal PDF belgesine buradan ula??labilir: ustbilis-ozyeterlilik-ve-ogrenme-surecleri-olcegi-toad.pdf

Üstbili?, Özyeterlilik ve Ö?renme Süreçleri Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri kaynak içerikte yer almamaktad?r. Detayl? maddelere ula?mak için ilgili referans makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM